

SKÓLAR OG MENNTUN
Í FREMSTU RÖÐ

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Höfuðborgarsvæðið sem háskólaborg

„Höfuðborgarsvæðið sem háskólaborg“ er hluti af verkefnaflokknum Skólar og menntun í fremstu röð. Hann er hluti af Sóknaaráætlun fyrir höfuðborgarsvæðið 2013 sem er fjármögnuð m.a. af ríkissjóði samkvæmt sérstökum samningi þar um. Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu annast úrvinnslu og framkvæmd sóknaaráætlunarinnar og bera ábyrgð á framgangi þeirra verkefna sem falla undir hana.

Verkefnastjórn Skóla og menntunar í fremstu röð:

Gunnar Einarsson, bæjarstjóri Garðabæjar, formaður

Ásgerður Halldórsdóttir, bæjarstjóri Seltjarnarness

Ragnar Þorsteinsson, fræðslustjóri Reykjavíkurborgar

Björn Þráinn Þórðarson, fræðslustjóri Mosfellsbæjar

Guðrún Hrefna Guðmundsdóttir, skólameistari Fjölbautaskólans í Breiðholti

Anna Kristín Sigurðardóttir, lektor við menntavísindasvið Háskóla Íslands

Verkefnastjóri: Skúli Helgason

Útgefið af Samtökum sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, maí 2014.

Höfuðborgarsvæðið er aðlaðandi vettvangur háskólanáms í augum innlendra og erlendra námsmanna. Sveitarfélögin á svæðinu taka þátt í að stuðla að byggingu námsmannaíbúða, fjölbreyttum samgöngukostum og þjónustu við barnafjölskyldur. Þau tryggja þátttöku ungs fólks í ákvarðanatöku sveitarfélaganna um brýnustu hagsmunamál ungu kynslóðarinnar.

Tillaga að aðgerðaáætlun¹

1. Fjölbreyttir valkostir í húsnæðismálum

1.1. Fjölga litlum námsmannaíbúðum

Áhersla verði lögð á fjölgun lítilla og hagkvæmra íbúða fyrir námsmenn. Skipulag taki mið af nútímalegri hönnun lítilla íbúða. Hlutverk sveitarfélaga verði að leggja til lóðir sem séu vel staðsettar eða liggi vel að samgöngum. Sveitarfélögin leiti jafnframt heppilegra samstarfsaðila til að byggja íbúðir, með það í huga að leigu- eða söluverð verði viðráðanlegt fyrir námsmenn. Ríkisvaldið þarf að koma að málum til að stuðla að hagstæðri langtímafjármögnun, með hækkun húsaleigubóta til samræmis við vaxtabætur og með endurskoðun byggingareglugerðar með húsnæðisþarfir námsmanna í huga. Háskólar þurfa að vera tilbúnir að leggja til lóðir nálægt skólunum undir námsmannaíbúðir.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

1.2. Ný stúdentabyggð rísi við Kársnes

Hvatt er til þess að uppbygging námsmannaíbúða við Kársnes í Kópavogi verði sett í forgang og gætt að uppbyggingu þjónustu s.s. lágvöruverðsverslunum, leikskólum og tengingum við samgöngumiðstöð í Hamraborg.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

¹ Verkefnastjórnin byggir tillögur sínar að stærstum hluta á niðurstöðum stefnumótunarfundar sem hún efndi til í Hörpu 26. febrúar 2014 með fulltrúum námsmannasamtaka, sveitarfélaga, háskóla, þjónustuaðila á borð við Strætó, Félagsstofnun stúdenta og fleiri aðila sem sjá um þjónustu við háskólastarfsemi á höfuðborgarsvæðinu. Öllum þátttakendum eru færðar þakkir fyrir þeirra mikilvæga framlag til þessarar vinnu.

2. Skilvirkar samgöngur

2.1. Háskólaskutlur flytji farþega milli háskólabygginga og stúdentagarða

Boðið verði upp á skutlur á milli bygginga háskólanna þriggja í borginni og námsmannaíbúða víðs vegar um höfuðborgarsvæðið, til að bæta þjónustu við námsmenn og draga úr þörf þeirra fyrir notkun einkabíls.

2.2. Við mótun deiliskipulags sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu verði sérstök áhersla lögð á þjónustu almenningssamgangna

Mikilvægt er að tryggja skilvirkar almenningssamgöngur við vinnslu deiliskipulags svæða þar sem gert er ráð fyrir námsmannaíbúðum. Hér má nefna sem dæmi uppbyggingu í Vatnsmýri, þar með talið fyrirhugað hverfi Vals við Hlíðarenda. Þetta þyrfti að tryggja í verklagi við vinnslu deiliskipulags.

2.3. Tekin verði upp sveigjanleg þjónusta á sviði almenningssamgangna

Lagt er til að sett verði á fót sveigjanleg þjónusta (e. flex) á sviði almenningssamgangna til að mæta þörfum háskólastúdenta og ungs fólks. Æskilegt væri að setja á fót slíka þjónustu almenningssvagna sem hefja akstur fyrr á morgnana og eru í boði síðla nætur, s.s. fyrir þá sem þurfa að sækja vinnu á óreglulegum tímum.

2.4. Meiri niðurgreiðslur á strætókortum fyrir námsmenn á framhalds- og háskólastigi

Lagt verði mat á hugmyndir um flatan afslátt á fargjöldum gegn framvísun stúdentaskírteina og afslættir verði afgreiddir með snjallsímalausnum.

2.5. Almenningsamgöngur sem tæki til að skapa borgarbrag

Stuðlað verði að frekari samþættingu fjölbreyttra ferðamáta í þéttrið samgöngunet sem svarar nútímalegum kröfum um skilvirkni og hagkvæmni. Þar verði gætt að stígum fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur, almenningsvagnar, umferð gangandi vegfarenda aukþjónustu almenningssvagna, leigubíla og hópferðabíla

2.6. Betri hjólreiðastígar

Uppbygging hjólreiðastíga hefur verið mikil og hröð á höfuðborgarsvæðinu á undanförunum árum og notkun þeirra er mikil og vaxandi. Lögð er til frekari uppbygging hjólreiðastíga á svæðinu:

2.6.1. Hönnun hjólreiðastíga taki mið af samgönguásum og -miðstöðvum

Í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins verði kveðið á um að hönnun hjólreiðastíga skuli taka mið af samgönguásum og nálægð við starfsemi samgöngumiðstöðva.

2.6.2. Sérstakar hjólreiðageymslur við samgöngu-miðstöðvar

Settar verði upp hjólageymslur við samgöngumiðstöðvar með tilheyrandi aukahlutum á borð við loftpumpur, vatnsbrunna o.s.frv. Verkefnið verði á ábyrgð umhverfissviða sveitarfélaganna. Tengingar á milli sveitarfélaga verði bættar.

Bættar verði tengingar hjólreiðastíga á milli sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu í samstarfi skipulagsnefnda sveitarfélaganna á svæðinu.

2.6.3. Hjólreiðastígar hannaðir með tilliti til snjó-moksturs

Sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu gæti þess að hönnun hjólreiðastíga taki tillit til snjómoksturs. Ábyrgð verkefnis verði falin umhverfissviðum sveitarfélaganna.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020

3. Atvinnusköpun

3.1 Stofna vettvang fyrir verkefnamiðlun milli fyrirtækja, stofnana og háskóla

Sveitarfélögin taki þátt í samstarfi stúdentahreyfinga, háskóla, fyrirtækja og stofnana um stofnun og rekstur verkefnamiðlunar, þar sem fyrirtæki og stofnanir geti óskað eftir stúdentum til að vinna tiltekin hagnýt rannsóknarverkefni.

Aðgerðir

- Stofna vinnuhóp með aðild fulltrúa frá helstu hagsmunaaðilum.
- Leita til sérfróðra aðila, s.s. Klak Innovit um aðkomu að undirbúningi og framkvæmd.
- Hönnun og uppsetning vefsíðu.
- Kynning og markaðssetning.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

4. Skapandi borgarbragur

4.1. Efnt verði til samstarfs við Listaháskóla Íslands um skapandi nýtingu opinbers húsnæðis á höfuðborgarsvæðinu

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu eigi frumkvæði að samstarfi við Listaháskóla Íslands þar sem lögð er sérstök áhersla á að nýta skólann til að efla skapandi borgarbrag á höfuðborgarsvæðinu sem geri svæðið að áhugaverðum stað til að búa á fyrir námsfólk sem aðra. Meðal annars verði horft til þess að nýta betur aðstöðu og húsnæði sem rekið er fyrir almannafé, s.s. listasöfn, myndlistarsali, jafnvel Hörpuna þegar önnur starfsemi er ekki til staðar.

4.2. Meiri sala matvöru á netinu

Sveitarfélögin hvetji til sölu matvöru á netinu, s.s. með samtölum við hagsmunaaðila og opnum fundum. Slík þjónusta þar sem vörur yrðu sendar heim til viðskiptavina styðji við stefnuáherslur um vistvænar samgöngur og þarfir nýrrar kynslóðar.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

5. Lýðræði

5.1. Aukin áhrif ungs fólks á stefnumótun sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu leggi fram áætlun um meiri áhrif ungs fólks á stefnumótun sveitarfélaganna og að ungt fólk taki þátt í ákvörðunum um eigin málefni. Settur verði á fót starfshópur á vegum SSH með fulltrúum ungs fólks sem greini mismunandi leiðir og forgangsraði tillögum. Þar verði m.a. tekin afstaða til eftirfarandi kosta:

- Ungt fólk eigi áheyrnarfulltrúa í borgarstjórn Reykjavíkur og bæjarstjórnnum á höfuðborgarsvæðinu, sem og fastanefndum sveitarfélaganna.
- Ungt fólk eigi fulltrúa/áheyrnarfulltrúa í stjórn SSH.
- Meiri áhrif ungs fólks með rafrænum könnunum og kosningum um málefni sem tengjast því.
- Fundir þar sem málefni ungs fólks eru í brennidepli verði haldnir að loknum skóladegi, s.s. eftir klukkan 14 á virkum dögum.

5.2. Aukin áhrif ungs fólks á stefnumótun Strætó bs.

Ungt fólk er vaxandi markhópur almenningssamgöngukerfisins á höfuðborgarsvæðinu og eðlilegt er að nýta ungt fólk við stefnumótandi ákvarðanir um þjónustuna. Ýmsar leiðir koma til greina; að skipa ungt fólk í stjórn Strætó bs, að ungt fólk hafi áheyrnarfulltrúa í stjórn, að sett verði á fót notendaráð ungs fólks og að Strætó bs. hafi frumkvæði að formlegu samráði við ungt fólk og aðra notendahópa, t.d. eldri borgara um aðkomu þess að stefnumótun fyrirtækisins.

5.3. Bæta boðleiðir upplýsinga milli sveitarfélaga og ungsfólks

Sveitarfélögin beiti sér fyrir betri upplýsingamiðlun til ungs fólks um málefni sem þau varða. Leitað verði til samtaka á borð við Samband íslenskra framhaldsskólanema, Landssamtök íslenskra stúdenta, Landssamband æskulýðsfélaga og önnur slík samtök varðandi slíka upplýsingamiðlun.

Sveitarfélögin nýti miðla sem sérstaklega eru ætlaðir ungu fólki til að nálgast markhópin og miðla til hans upplýsingum. Samhliða verði lögð meiri áhersla á það í skólum að kenna börnum og ungmennum um réttindi og skyldur íbúa

og leiðir til áhrifa í lýðræðissamfélagi. Sérstaklega verði gætt að því hvernig megi tryggja þátttöku ungs fólks, sem ekki er í skóla og formlegum samtökum.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

6. Þjónusta við fjölskyldufólk

6.1. Samstarf um heildstæðan skóladag

Sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu efli enn frekar samstarf skóla, frístundamiðstöðva, íþróttafélaga, skáta, listaskóla o.fl. með það að markmiði að stuðla að heildstæðum skóladegi barna og ungmenna, sem taki mið af hefðbundnum vinnutíma foreldra.

6.2. Aðgerðaáætlun

1. Efnt verði til samstarfs innan hverfa milli þeirra aðila sem sjá um skóla- og frístundastarf barna og ungmenna með ofangreint markmið á stefnuskránni.
2. Skipaðir verði samráðshópar um „stundatöflugerð“ fyrir tímabilið frá því að kennslu lýkur og frístund lokar. Fulltrúar íþróttahúsa, íþróttafélaga, tónlistarskóla og annarra tómstunda í hverfinu skoði ásamt fulltrúum skóla og frístundar hvernig megi nýta húsakost og mannskap til að samræma betur vinnudag barna og foreldra þeirra í því skyni að fjölga samverustundum fjölskyldunnar.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

7. Samkeppnishæfni Íslands og alþjóðleg markaðssetning

7.1. Spennandi staður til náms

Reykjavíkurborg taki að sér forystuhlutverk varðandi markaðssetningu á Reykjavík og höfuðborgarsvæðinu sem spennandi háskólaborg í alþjóðlegum samanburði. Sett verði á fót verkefnastjórn með þáttöku sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, Háskóla Íslands, Háskólans í Reykjavík, Listaháskólans, Stúdentaráðs Háskóla Íslands, Stúdentafélags Háskólans í Reykjavík,

nemendafélaga Listaháskóla Íslands og Sambands íslenskra framhaldsskólanema.

7.2. Aðgerðaáætlun

1. Skilgreina styrkleika og sérstöðu Reykjavíkur og höfuðborgarsvæðisins – sóknartækifæri.
2. Skilgreina veikleika og ógnanir Reykjavíkur og höfuðborgarsvæðisins – húsnæðismál, samgöngur, réttindi, aðgangur að þjónustu o.s.frv.
3. Tengjast neti norrænna háskólaborga.
4. Móta stefnu og mælanleg markmið um eflingu þjónustu við háskólastarfsemi á svæðinu.

7.3. Fjölskylduvæn háskólaborg

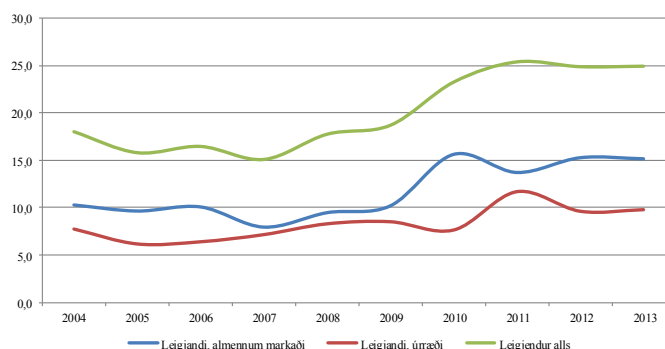
Við markaðssetningu á Reykjavík og höfuðborgarsvæðinu sem ákjósanlegum valkosti fyrir erlenda námsmenn verði m.a. lögð áhersla á öfluga þjónustu fyrir námsmenn með börn, svo sem varðandi leikskólaþjónustu, aðgang að grunnskólum, þjónustu dagforeldra o.s.frv.

Tillaga að tímaáætlun: 2015-2020.

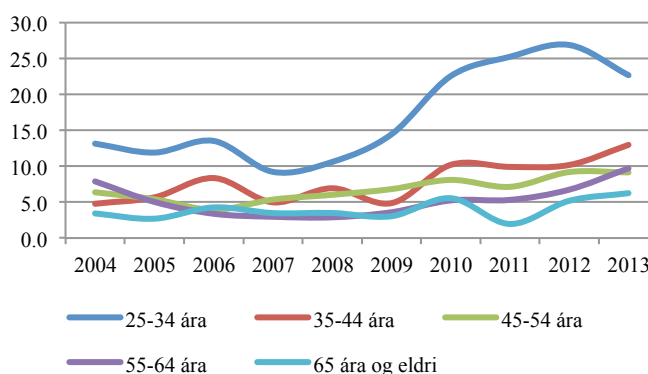
Mikil fólksfjölgun hefur orðið á höfuðborgarsvæðinu á undanförunum áratugum og hefur íbúum fjölgað um 70.000 manns síðastliðinn aldarfjórðung eða frá árinu 1985. Gert er ráð fyrir því að sambærileg fjölgun verði fram til ársins 2040 og verði höfuðborgarbúar þá orðnir 280.000.

Mikill skortur er á húsnæði á viðráðanlegu verði á höfuðborgarsvæðinu og hefur aukist frá hruni fjármálakerfisins árið 2008, ekki síst á leigumarkaði, samhliða lakari aðgangi almennings að lánsfé til íbúðakaupa. Hlutfall leigjenda á íbúðamarkaði á höfuðborgarsvæðinu er ríflega helmingi hærra nú en fyrir hrun eða nærri 25% borið saman við 15% árið 2007 (sjá mynd 1).

Mynd 1. Hlutfall leigjenda á höfuðborgarsvæðinu.²

Hlutfall leigjenda á höfuðborgarsvæðinu er hæst í hópi ungs fólks en tæpur fjórðungur ungs fólks á aldrinum 25-34 ára er á almennum leigumarkaði og hefur hlutfall leigjenda í þessum aldurshópi rúmlega tvöfaldast í kjölfar efnahagshrunsins (sjá mynd 2).

Mynd 2. Leigjendur á almennum markaði, höfuðborgarsv. Einstaklingar eftir aldri³

² Hagstofa Íslands (2014)

³ Hagstofa Íslands (2014)

Eftir 2007 hefur hlutfall leigjenda hækkað verulega í nær öllum tekjuhópum en hækkunin er mest meðal þeirra sem lægst hafa tekjurnar. Árið 2007 voru leigjendur 10,7% einstaklinga á lægsta tekjubili en næstum tvöfalt fleiri, 20,4% ári síðar og 29% árið 2013. Svipaða þróun má greina meðal annarra lágtekjuhópa (sjá töflu 1).⁴

Tafla 1.

Leigjendur á almennum markað, höfuðborgarsvæðið, einstaklingar eftir tekjubílum (tíundarbil)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-10%	13,2	21,9	18,4	10,7	20,4	17,1	32,3	26,4	27,8	29,0
11-20%	9,4	9,4	8,7	10,1	9,8	11,0	18,3	23,8	19,2	14,9
21-30%	6,3	9,1	10,6	7,1	7,1	10,6	12,7	14,2	25,4	18,7
31-40%	11,0	6,2	9,3	4,0	8,9	12,6	12,5	13,7	14,4	17,5
41-50%	5,3	7,0	12,9	7,8	7,1	4,4	8,9	10,5	9,4	7,0
51-60%	6,1	2,3	5,8	7,0	5,0	6,7	8,8	6,7	12,3	13,0
61-70%	4,6	5,1	3,6	3,8	6,1	6,9	11,0	6,4	7,2	8,0
71-80%	8,3	2,9	3,1	7,3	3,2	3,9	4,0	6,7	7,5	7,7
81-90%	5,6	5,5	4,9	4,8	2,1	4,5	5,0	4,4	4,0	6,5
91-100%	2,7	4,4	3,3	0,8	2,4	2,4	3,8	4,3	5,0	4,1

Í tillögu að svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2015-2040 er stefnt að því að byggja upp fjölbreyttan húsnæðismarkað sem tekur mið af þörfum íbúa með sérstaka áherslu á framboð húsnæðis á viðráðanlegu verði.⁵ Slíkar áherslur koma m.a. til móts við þarfir ungs fólks og námsmanna, sem ekki hafa mikil fjárráð eða aðgang að hagstæðu lánsfé.

Reykjavík

Heildarfjöldi íbúða til leigu í Reykjavík er áætlaður um 10.000 íbúðir eða um 20% allra íbúða í borginni. Þar af eiga Félagsbústaðir um 2.200 íbúðir eða um 22% leiguíbúða. Félagsstofnun stúdenta leigir út 1100 íbúðir og Búseti um 700 íbúðir. Áætlað er að um 3800 leiguíbúðir séu á opnum markaði í borginni.⁶

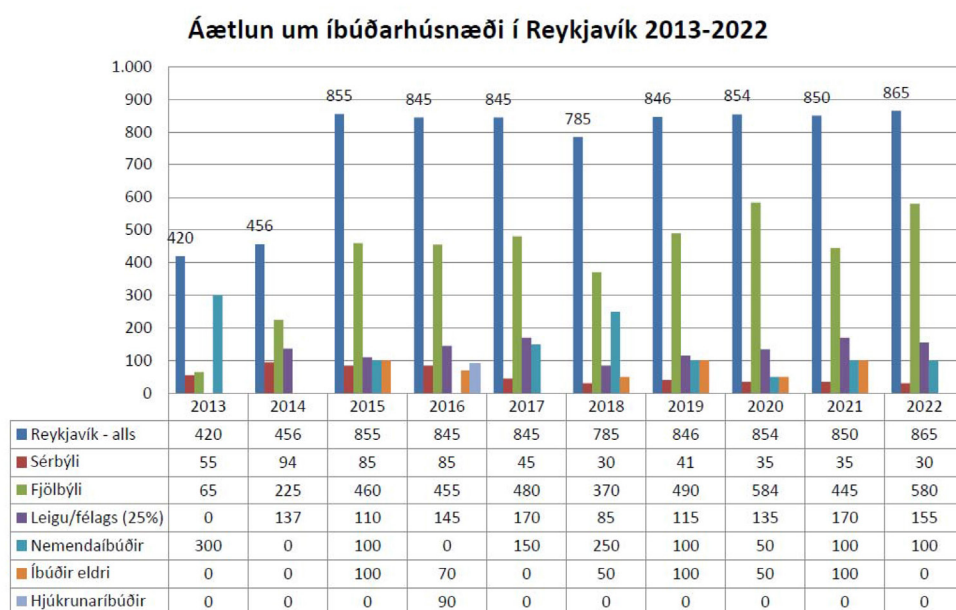
Ný húsnæðisstefna Reykjavíkurborgar var samþykkt í borgarráði í október 2011. Meginmarkmið hennar er að allir borgarar hafi öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði. Önnur helstu markmið eru að auka fjölbreytni á

⁴ sama

⁵ Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (2014).

⁶ Félagsbústaðir (2013b).

húsnæðismarkaði, auka framboð vel staðsettra leigu- og búseturéttaríbúða, vinna að félagslegum fjölbreytileika í hverfum borgarinnar og stuðla að minna húsnæði á viðráðanlegu verði. Á grundvelli þessarar stefnu hefur stýrihópur um framkvæmd húsnæðisstefnu Reykjavíkurborgar lagt fram tillögur um uppbyggingu á húsnæðismarkaði sem m.a. fela í sér að byggðar verði 2.500-3000 nýjar leigu – og búseturéttaríbúðir á næstu 3-5 árum í samvinnu við traust bygginga- og húsnæðissamvinnufélög (sjá mynd 3).

Úr kynningu starfshóps um innleiðingu húsnæðisstefnu – október 2013

Mynd 3. Áætlun um íbúðarhúsnæði í Reykjavík 2013-2022.⁷

Nýtt verði reynsla og þekking Félagsbústaða og nýjum lausnum beitt í hönnun og skipulagi íbúðarhúsnæðis í þéttri byggð. Í stefnunni felst m.a. að skilgreina lóðir á þéttingasvæðum innan Reykjavíkur og úthluta stórum hluta þeirra til starfandi íbúðaleigufélaga, s.s. Félagsbústaða, samtaka námsmanna, búseturéttarfélaga og samtaka eldri borgara.

Stúdentaíbúðir

Áform eru um byggingu eitt þúsund íbúða fyrir stúdenta á næstu árum í Reykjavík. Þar af eru 97 íbúðir í Brautarholti 7 sem Félagsstofnun stúdenta mun byggja. Þar liggur fyrir skipulag og er stefnt að því að framkvæmdir hefjist á árinu 2014.

⁷ Reykjavíkurborg (2014b).

Á svæði Háskóla Íslands er stefnt að byggingu 400 íbúða og herbergja fyrir stúdenta og hefur verið auglýst skipulagssamkeppni um þær fyrirætlanir. Deiliskipulagi verður breytt í kjölfar samkeppninnar og er gert ráð fyrir því að framkvæmdir verði á árunum 2015-2018.

Félagsstofnun stúdenta

Ljóst er að mikil þörf er fyrir stúdentaíbúðir í Reykjavík. Félagstofnun stúdenta gerir reglulega þjónustukannanir og í þeim hefur komið fram að 15-20% stúdenta vilji búa á háskólasvæðinu en athyglisvert er að í hópi þeirra 56% sem ekki hafa sótt um íbúð á stúdentagörðum svara nærri 70% því til að þeir geti vel hugsað sér að búa á stúdentagörðum.⁸ Stærstur hluti stúdenta sækir ekki um sökum þess að hann telur að líkur á úthlutun séu hverfandi. Langtímamarkmið Félagsstofnunar stúdenta er að 15% nemenda við Háskóla Íslands búi á stúdentagörðum í um 2200 íbúðaeiningum. Í dag sinnir Félagstofnun helmingi færri nemendum með 1100 íbúðaeiningar. Hingað til hafa stúdentar á höfuðborgarsvæðinu verið innan við 15% íbúa á stúdentagörðum en fyrir liggur stefnumótun um að auka hlut þeirra í fjórðung frá og með hausti 2014.⁹ Skráðir nemendur við Háskóla Íslands voru 13.848 þann 1. febrúar 2014.¹⁰

Nokkur óvissa ríkir um langtímafjármögnun á uppbyggingu stúdentaíbúða og raunar einnig búseturéttaríbúða og félagslegs húsnæðis vegna óvissu um framtíðarskipan Íbúðalánasjóðs. Á undanförnum árum hafa slíkar íbúðir verið byggðar fyrir 90% lánsfé frá Íbúðalánasjóði til 50 ára á 3,5% vöxtum. Ljóst er að slík vaxtakjör verða ekki lengur í boði en óvissa ríkir um hvaða fjármögnunarkostir taki við. Reykjavíkurborg hefur þó hafið viðræður við lífeyrissjóðina um þátttöku þeirra í langtímafjármögnun þeirra kosta sem nefndir eru í húsnæðisstefnu borgarinnar.

⁸ Félagstofnun stúdenta (2013).

⁹ Samtal við Guðrúnu Björnsdóttur framkvæmdastjóra Félagsstofnunar stúdenta 2. apríl 2014.

¹⁰ Upplýsingar á vef Háskóla Íslands. Vefslóð:

http://www.hi.is/adalvefur/skradir_nemendur_2013_2014_heildartolur

Frekari áform um námsmannaíbúðir

Háskólinn í Reykjavík hyggur á byggingu 300-400 íbúða fyrir stúdenta ásamt leikskóla við rætur Öskjuhlíðar. Framkvæmdir eru áætlaðar á árunum 2015-2018. Þá hefur Byggingafélag námsmanna fengið vilyrði fyrir byggingu allt að 50 stúdentaíbúða á svæði gamla Kennaraháskólans við Bólstaðarhlíð.

Loks má nefna að gert er ráð fyrir stúdentaíbúðum í áformum um uppbyggingu nýrrar byggðar í Skerjafirði. Þar er gert ráð fyrir 800 íbúðum í blandaðri byggð þar sem verði 100-150 íbúðir fyrir stúdenta. Þarna er um að ræða land í eigu ríkis og borgar þar sem beðið er ákvörðunar nefndar um framtíðarskipan Reykjavíkurflugvallar. Skipulagsvinna er ekki hafin.¹¹

Ný Reykjavíkurbús

Félagsbústaðir hafa á grundvelli nýrrar eigendastefnu Reykjavíkurborgar kynnt áform um uppbyggingu á 400-800 leiguíbúðum í 15 – 30 fjölbýlishúsum á þéttingarreitum víðs vegar um Reykjavík á næstu 5 - 10 árum, sem hluta af aðgerðaáætluninni Bland í borg. Inntak þeirrar áætlunar er að um verði að ræða blönduð íbúðarhús á víð og dreif um Reykjavík, einkum í hverfum þar sem Félagsbústaðir eiga hlutfallslega lítið af eignum. Stefnt verður að því að blanda saman leigjendum úr þjóðfélagshópum í hvert hús og hefur verið rætt um mögulegt samstarf Félagsbústaða við Félagsstofnun stúdenta, Búseta, byggingarfélög fatlaðra og aldraðra og fleiri. Gert hefur verið ráð fyrir því að allt að fjórðungur íbúða yrði leigður út til námsmanna. Engar ákvarðanir hafa þó verið teknar um slíkt samstarf. Líta má á þessi áform sem lið í viðleitni Félagsbústaða til að auka félagslega blöndun viðskiptavina og vinna gegn þeirri stimulun sem talið er að hafi fylgt félagslegri samþjöppun þess hluta viðskiptavina Félagsbústaða sem býr í fjölbýlishúsum félagsins. Þriðjungur eignasafns Félagsbústaða eru fjölbýlishús, sem eru að öllu leyti í eigu félagsins. Gengið er út frá því að Reykjavíkurborg muni leggja Félagsbústöðum til lóðir, gefa eftir gatnagerðagjöld og leggja til allt að 10% framkvæmdakostnaðar sem eiginfjárframlag. Félagsbústaðir munu að öðru

¹¹ Reykjavíkurborg (2014a).

leyti fjármagna framkvæmdir með lánsfé frá Íbúðalánasjóði eða á almennum markaði.

Félagsbústaðir eru sjálfstætt hlutafélag í 100% eigu Reykjavíkurborgar sem býður upp á félagslegt leiguhúsnæði. Félagsbústaðir eru stærsta íbúðaleigufélag landsins en þeir eiga og reka yfir 2.200 leiguíbúðir í Reykjavík. Mikil spurn er eftir íbúðum hjá Félagsbústöðum og eru nærri 600 manns í brýnni þörf á biðlista eftir húsnæði á vegum þeirra og hefur fjölgað úr rúmlega 300 frá ársbyrjun 2010.¹²

Búseti

Búseti hefur áform um byggingu 500 búseturéttaiðbúða á næstu árum og eru framkvæmdir hafnar við byggingu 230 íbúða í Einholti og Þverholti. Þar er skipulag tilbúið og er reiknað með að íbúðirnar verði tilbúnar 2016. Búseti mun jafnframt byggja 78 íbúðir við Keilugranda í samstarfi við Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) og er skipulag þar á vinnslustigi. Þá hefur félagið áform um byggingu íbúða við Reynisvatnsás í Grafarholti, Austurkór í Kópavogi, Laugarnesveg og víðar. Fyrir liggur viljayfirlýsing borgarráðs um að félagið fái úthlutað um 100 íbúðareiningum á ári en staðsetning þeirra hefur ekki verið ákveðin.

Búseti er samvinnufélag og öllum opið þar á meðal ungu fólki. Kaupandi að búseturétti fær húsnæði til afnota ótímabundið og félagið getur ekki sagt viðkomandi upp húsnæðinu. Búseti hefur komið til móts við ungt fólk, m.a. með því að milliganga lán sem hafa falið í sér vissa eignamyndun, sem fólk hefur getað innleyst við sölu á búseturétti og/eða lægra leigugjaldi við uppgreiðslu lánsins. Þá eru til umræðu hugmyndir um að ungt fólk geti fengið úthlutað búseturéttaríbúð, sem í upphafi væri leigusamningur en gæti þróast yfir í búseturéttarsamning ef fólk svo kýs. Þannig gæti ungt fólk smám saman byggt upp öryggi og aukið við eigið fé upp að tilteknu skilgreindu marki, t.d. 25% af verðmæti íbúðar.

Búseti á og rekur um 720 íbúðir í dag. Ungt fólk, 25 ára eða yngra, er um 12,5% félagsmanna eða nálægt 400 manns og hefur eftirspurn þess verið að

¹² Félagsbústaðir (2013b). Sjá einnig Félagsbústaðir (2013a).

aukast hratt að undanfögnu. Flestar eignir hafa verið byggðar í úthverfum, mikið í Grafarholti og Grafarvogi en ríflega 40% af eignum Búseta eru í þeim hverfum, Breiðholti og Árbæ. Búseti á einnig eignir í öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu, hæst er hlutfall þeirra í Hafnarfirði (16%) og Kópavogi (11%), nokkru lægra í Mosfellsbæ (9%) en lægst í Garðabæ (6%) og á Seltjarnarnesi (4%).¹³

Uppbygging við Hlíðarenda og í Vatnsmýri

Aðalskipulag Reykjavíkur fyrir tímabilið 2010-2030 gerir ráð fyrir þéttari blandaðri byggð í Vatnsmýrinni, sem verði eitt af helstu byggingasvæðum borgarinnar á skipulagstímabilinu. Í aðalskipulaginu er gengið út frá því að þar geti risið allt að 3.600 íbúðir á svæðinu fyrir árið 2030.¹⁴ Mikil uppbygging er fyrirhuguð á athafnasvæði Vals við Hlíðarenda og er þar gert ráð fyrir 40-50 námsmannaíbúðum á svæði þar sem verða um 650 íbúðir.

Kópavogur

Nýtt stúdentahverfi í Kársnesi

Kópavogsbær hefur til skoðunar hugmyndir um byggingu námsmannaíbúða við Kársnes í tengslum við áform um brú á milli sveitarfélaganna tveggja fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur og almenningssamgöngur. Slík brú er inni í nýju aðalskipulagi Kópavogs og Reykjavíkur en engar ákvarðanir hafa þó verið teknar um framkvæmdir. Í aðalskipulagi Kópavogs er gert ráð fyrir íbúðabyggð á Kársnesi og á hafnarsvæðinu, að hluta í stað iðnaðarhúsnæðis. Deiliskipulag liggur ekki fyrir. Framundan er vinna við deiliskipulag á svæðinu kringum Auðbrekku, fyrir ofan Nýbýlaveg. Þar er í nýju aðalskipulagi gert ráð fyrir íbúðum í stað verslunar- og þjónustuhúsnæðis og m.a. hefur komið til tals að byggja þar námsmannaíbúðir. Svæðið þykir liggja nokkuð vel við umferð og almenningssamgöngum. Unnið er með þessar hugmyndir í skipulags- og byggingadeild Kópavogsbæjar.¹⁵

¹³ Skv. upplýsingum frá Búseta. 11. apríl 2014.

¹⁴ Reykjavíkurborg (2013).

¹⁵ Upplýsingar byggðar á samtali við bæjarritara Kópavogs 11. apríl 2014.

Garðabær á og rekur 14 námsmannaíbúðir við Arnarás og hefur Félagsstofnun stúdenta fram til þessa haft milligöngu um útleiguna. Ekki eru sérstök áform um frekari uppbyggingu slíkra íbúða á vegum sveitarfélagsins. Önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu, Hafnarfjörður, Mosfellsbær og Seltjarnarnes eiga hvorki námsmannaíbúðir né hafa sérstök áform um uppbyggingu þeirra, samkvæmt upplýsingum frá sveitarfélögunum.¹⁶

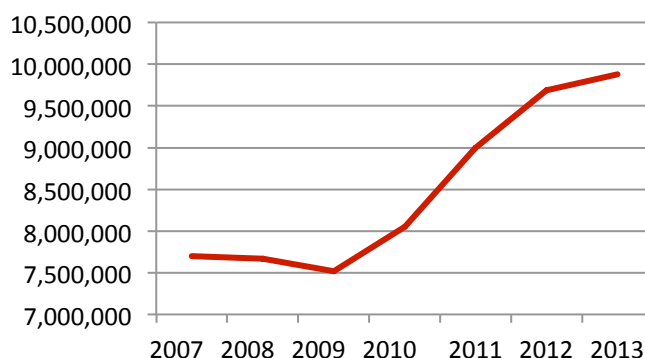
Samgöngur

Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins

Þrátt fyrir mikla fólksfjölgun á höfuðborgarsvæðinu undanfarinn aldarfjórðung hefur bílaumferð vaxið hlutfallslega enn meira með breyttum ferðavenjum. Íbúafjöldi hefur vaxið um 34% á tímabilinu en fjölgun einkabíla er ríflega 46% á sama tíma. Þá hefur lengd ferða aukist eftir því sem mörk byggðarinnar hafa þanist út. Hlutfall ferða sem farnar eru á bíl á höfuðborgarsvæðinu er með því hæsta sem finnst í borgum af sambærilegri stærð á norðlægum slóðum eða um 75%. Á sama hátt er hlutdeild almenningssamgangna í ferðum innan höfuðborgarsvæðisins lítil í alþjóðlegum samanburði eða eingöngu 4%.

Hins vegar hefur hlutdeild þeirra vaxið hratt hin allra síðustu ár og farþegafjöldi Strætó bs. aukist úr 7,5 milljónum ferða árið 2009 í tæplega 10 milljónir ferða árið 2013 (sjá mynd 4).

Mynd 4. Þróun á farþegafjölda Strætó bs.-2007-2013.

¹⁶ Upplýsingar byggðar á samtölum við embættismenn viðkomandi sveitarfélaga.

Þar með hefur verið snúið við þróun sem fól í sér stöðuga fækkun farþega ár frá ári allt frá árinu 2002 þegar heildarfjöldi farþega á árinu losaði 8,6 milljónir. Árið 2013 notuðu tæp 24% íbúa höfuðborgar-svæðisins strætó í hverjum mánuði og fór fjölgandi og hlutfall þeirra sem aldrei notuðu strætó hafði lækkað úr 61,6% í 50,3% á þremur árum.¹⁷

Ný tillaga að svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2015-2040 gerir ráð fyrir því að íbúum höfuðborgarsvæðisins muni fjölga um 70 þúsund manns á tímabilinu. Því þarf að mæta með stefnu sem ekki kallar á samsvarandi aukningu bílaumferðar með tilheyrandi landbroti. Eitt af markmiðum svæðisskipulagsins er að hlutdeild almenningssamgangna vaxi í a.m.k. 12% af ferðum innan svæðisins árið 2040 og hlutdeild göngu- og hjólríða verði a.m.k. 30%. Lagt er til að byggt verði á nýju hágæðakerfi almenningssamgangna, svokallaðri Borgarlínu, sem muni tengja saman kjarna allra sveitarfélaganna og skapa skilvirkan valkost í samgöngum sem auðveldar fólki að ferðast um höfuðborgarsvæðið og nota aðra vistvæna ferðamáta s.s. hjólríðar. Lögð er áhersla á að byggðarþróun verði samofin góðu samgönguneti og uppbyggingu íbúða og atvinnu verði beint í sem mestum mæli inn á svæði sem njóta góðra almenningssamgangna. Farþegagrunnur almenningssamgangna verður því styrktur og þannig skapast skilyrði fyrir bætta þjónustu. Stefnt er að því að Borgarlína og samgöngumiðuð uppbygging sem beint verði á miðkjarna víðs vegar um höfuðborgarsvæðið muni styrkja öll hverfi á höfuðborgarsvæðinu. Álag á miðborgina muni minnka með því að sköpuð verði fleiri eftirsóknarverð svæði sem eru tengd hágæða almenningssamgöngum.¹⁸

Háskólaskutlur

Æskilegt er að námsmannaárin séu tími þar sem sveitarfélögin skapa aðstæður sem gera ungu fólki kleift að komast ferða sinna án einkabíls eða halda notkun hans í lágmarki ef það svo kýs. Eitt tækifæri til þess væri að koma á háskólaskutlum þar sem væri boðið upp á ferðir milli bygginga

¹⁷ Strætó bs. (2013a)

¹⁸ Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (2014).

höfuðborgarsvæðið og háskólasvæðanna hins vegar.

Háskólaskutlur myndu t.d. nýtast nemendum við Listaháskólann vel sem er til húsa í byggingum í Laugarnesi, Þverholti, við Sölvhólsstötu og víðar um borgina. Með skutlupjónustu milli bygginga skólans mætti bæta nýtingu húsnæðis verulega þar sem auðveldara væri fyrir nemendur t.d. í Þverholti að bóka rými í Laugarnesi og öfugt. Þá skapar þetta einnig þann möguleika að styrkja þverfaglegt nám við skólann þar sem nemendur ættu auðvelt með að nýta sér þjónustu og sækja tíma í mörgum deildum skólans sama daginn án þess að þurfa að hafa áhyggjur af því að komast á milli. Það sama á auðvitað við um aðra háskóla. Þetta er lausn sem væri hægt að útfæra og koma á laggirnar fljótlega í samráði við Strætó bs.og gera þannig tilraunir með FLEX-vagna og aðrar aðferðir sem horft er til sem framtíðarlausna í almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu.

Á vettvangi Strætó bs. eru nú til skoðunar hugmyndir um FLEX-þjónustu og sömuleiðis svokallaða „strætó-lesta“ þjónustu (BusRapidTransit-BRT), þar sem fyrsti áfanginn yrði uppbygging hraðleiða á forgangsakreinum. Fyrirmyndir FLEX þjónustu í dag eru til staðar í ferðaþjónustu fatlaðra og Ícelandair skutlunnar en einkenni þjónustunnar er að hún er einstaklingsmiðuð, þjónustan er „heim að dyrum“, akstursleiðir eru ekki fyrirfram skilgreindar og ferð er ekki farin nema farþegi sé til staðar.¹⁹

Þessar fyrirmyndir má nýta til að efla þjónustu við háskólastúdenta.

Milli íbúðakjarna og háskólasvæðis

Tíðar ferðir háskólaskutlna milli námsmannaíbúða víðs vegar um höfuðborgarsvæðið og háskólasvæða gætu aukið eftirspurn eftir námsmannaíbúðum utan miðborgarinnar og gert hagsmunaaðilum kleift að auka framboð ódýrs húsnæðis þar sem lóðaverð væri lægra.

Í þessu sambandi þarf sérstaklega að huga að almenningssamgöngum milli háskólasvæðisins á Melunum (HÍ) og fyrirhugaðrar byggðar námsmanna við

¹⁹ Strætó bs. (2013b)

kringum Hlemm þegar samgöngumiðstöð flyst frá Hlemmi á BSÍ og því er mikilvægt að skoða sérstaklega framtíðarfyrirkomulag almenningssamgangna í því hverfi sem nú er í mikilli uppbyggingu í Þverholti og Einholti. Fjöldi leiða sem þjónusta svæðið mun að óbreyttu minnka úr 14-15 í 2-3 með tilheyrandi samdrætti á þjónustu við íbúa svæðisins. Nauðsynlegt er að horfa sérstaklega til þjónustu Strætó við uppbyggingarsvæði námsmannaíbúða ef stefnt er að því að draga úr þörf námsmanna fyrir einkabíl.

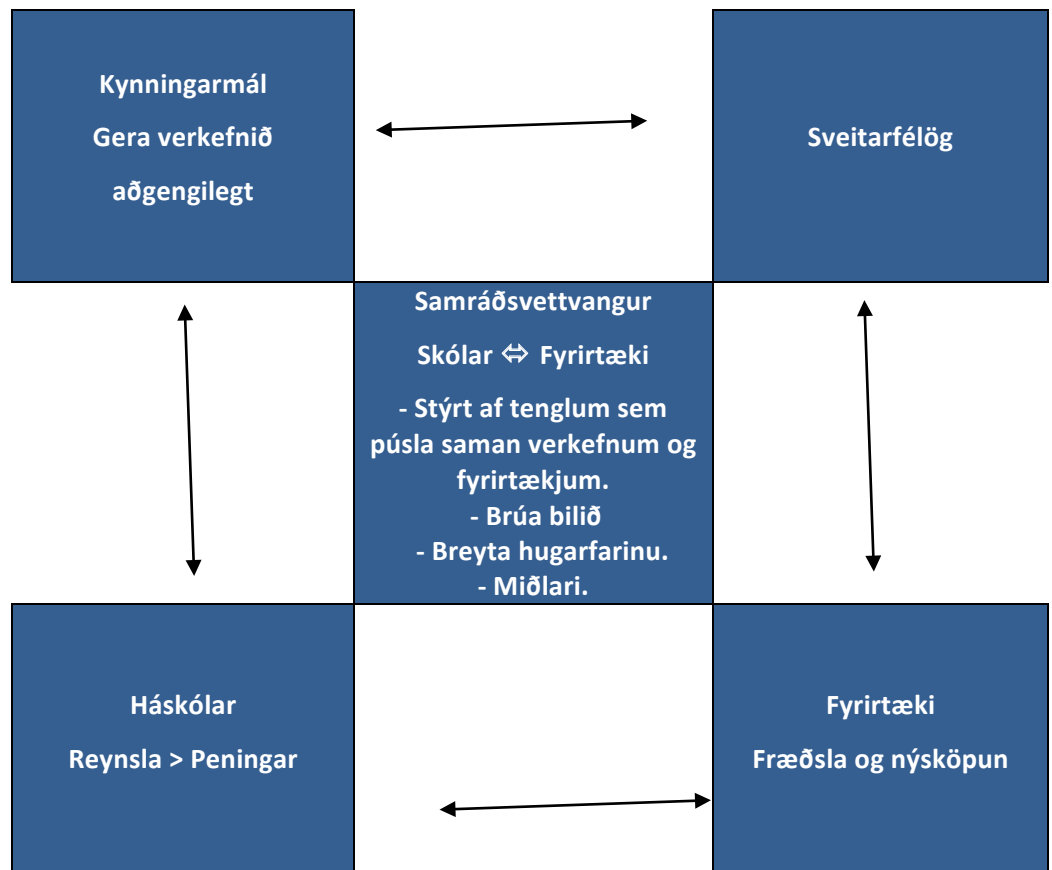
Atvinnumál

Atvinnumál stúdenta hafa verið fyrirferðarmikill þáttur í hagsmunabaráttu námsmannahreyfinganna um árábil enda mikilvægur hluti af framfærslu stúdenta og myndun tengslanets til hagnýtingar á vinnumarkaði að námi loknu. Nýsköpunarsjóður námsmanna hefur skapað stúdentum tækifæri til að vinna að hagnýtum rannsóknarverkefnum frá árinu 1992 og þar hafa stúdentar sérstaklega verið hvattir til að leita eftir samstarfi við fyrirtæki og stofnanir, með það fyrir augum að leggja grunn að samstarfi sem gæti opnað leið til atvinnutækifæra í framtíðinni. Stúdentaráð Háskóla Íslands starfrækti svokallaða lokaverkefnamiðlun um árábil og sterkt ákall kom fram á stefnumótunarfundinum í Hörpu þess efnis að mótaður yrði nýr farvegur fyrir samstarf stúdenta, háskóla, opinberra aðila og atvinnulífs um rannsóknarverkefni stúdenta. Lagt er til að sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu taki þátt í slíku samstarfi stúdentahreyfinga, háskóla, fyrirtækja og stofnana um stofnun og rekstur verkefnamiðlunar, þar sem fyrirtæki, sveitarfélög og stofnanir hins opinbera geti óskað eftir stúdentum til að vinna tiltekin hagnýt rannsóknarverkefni. Slík miðlun færi að miklu leyti fram á netinu þar sem hægt væri að tengja saman hugmyndir og óskir fyrirtækja og stofnana um vinnslu rannsóknarverkefna og vinnuframboð stúdenta. Á fundinum var lagt til að leitað yrði samstarfs við Klak Innovit²⁰ um þátttöku þeirra í undirbúningi og ut anumhaldi verkefnisins. Fyrsta skref er að

²⁰ Klak Innovit er vettvangur samstarfs frumkvöðla, háskóla og fyrirtækja um nýsköpun

stofna starfshóp með aðild fulltrúa frá helstu hagsmunaaðilum, s.s. stúdentahreyfingum og stjórnsýslustofnunum háskólanna þriggja, sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu og aðilum vinnumarkaðarins (sjá mynd 5).

Mynd 5. Gagnvirk verkefnaþróun stúdenta²¹

²¹ Þessi skýringarmynd var ein af afurðum hópavinnu um atvinnumál á stefnumótunarfundinum í Hörpu 26. febrúar 2014.

Ungt fólk á höfuðborgarsvæðinu hefur ýmsar leiðir til að hafa áhrif á nærumhverfi sitt. Þar má nefna hagsmunasamtök á borð við Stúdentaráð Háskóla Íslands, Stúdentafélag Háskólans í Reykjavík, Nemendaráð Listaháskóla Íslands, Samband íslenskra framhaldsskólanema og Landsamtök íslenskra stúdenta, ný regnhlífasamtök stúdenta úr öllum háskólum landsins, sem stofnuð voru í nóvember 2013. Þá má enn nefna Landssamband íslenskra æskulýðsfélaga, skólaráð og ungliðahreyfingar stjórnmálaflokkanna. Síðast en ekki síst má nefna ungmennaráð sveitarfélaganna en þeim hefur fjölgað hratt undanfarinn áratug, sérstaklega eftir setningu nýrra æskulýðslaga árið 2007 þar sem kveðið var á um stofnun ungmennaráða í öllum sveitarfélögum. Kveikjan að stofnun ungmennaráða voru tilmæli um lýðræðislega þátttöku ungs fólks í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og Hvítbók framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins. Fyrsta ungmennaráðið var stofnað í Grafarvogi árið 1998 en þau voru orðin 31 talsins árið 2012,²² þar á meðal í öllum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu utan Kópavogs, þar sem áform eru um að stofna slíkt ráð á árinu 2014. Það var niðurstaða stefnumótunarfundarins í Hörpu að ekki væri þörf á fleiri samtökum ungs fólks á höfuðborgarsvæðinu en hins vegar væri brýnt að ungt fólk nýtti betur þær leiðir sem til staðar eru til að hafa áhrif.

Þjónusta við fjölskyldufólk

Leikskólaþjónusta

Félagsstofnun stúdenta rekur þrjá leikskóla á stúdentagörðum með tæplega 200 heilsdagsrými. Viðlíka fjöldi barna er á biðlista eftir leikskólaplássi og hefur Félagstofnun óskað eftir því að fá að bæta við sig 70 rýmum til að mæta þeirri eftirspurn að hluta. Um 40% stúdenta við Háskóla Íslands er fjölskyldufólk með börn. Rekstur leikskólanna gekk brösuglega framan af með

²²Samband íslenskra sveitarfélaga (2012). *Ungmennaráð sveitarfélaga*.

Vefslóð: <http://www.samband.is/media/lydraedi---mannrettindi/Ungmennaradsskyrsla-2012.pdf>

tilheyrandi skorti á fagfólki og mikilli starfsmannaveltu en á undanförunum árum hefur verið lögð sérstök rækt við faglegt starf leikskólanna, m.a. með samstarfi við menntavísindasvið Háskóla Íslands um starfspjálfun fyrir kennaranema og innleiðingu High Scope stefnunnar sem leggur áherslu á val, virkni og sjálfstæði barnanna. Mjög hefur nú dregið úr starfsmannaveltu og er hlutfall faglærðra á leikskólunum mjög hátt eða á bilinu 54%-82% eftir leikskólum.

Háskólinn í Reykjavík hefur verið í samstarfi við Hjallastefnuna sem rekur leikskólann Öskju á svæði háskólans en þar eru 113 börn.

Skapandi borgarbragur

Listsköpun og menning er órjúfanlegur hluti af skapandi borgarbrag hvar sem er í heiminum og því er ekki óeðlilegt að horft sé til Listaháskólans þegar velt er vöngum um leiðir til að ýta undir skapandi borgarbrag í framtíðinni.

Umræða hefur staðið lengi um framtíðarstaðsetningu Listaháskóla Íslands og hafa tvenns konar sjónarmið verið ráðandi. Annars vegar að skólanum væri fundinn hliðstæður umbúnaður og stóru háskólunum tveimur, með „campus“ fyrirkomulagi t.d. í Laugarnesi þar sem myndast sérstakt samfélag utan um starfsemi skólans og hann er að stórum hluta sjálfbær um sína starfsemi. Hins vegar að skólinn verði staðsettur í hjarta miðborgar Reykjavíkur, t.d. við Sölvhólgötu þar sem áherslan væri á að virkja skólann sem hreyfiafl í miðborgarumhverfinu. Sá valkostur hefur marga kosti hvað varðar aðdráttarafl fyrir ungt skapandi fólk og tengingu við atvinnu- og athafnalíf í miðborginni. Mikilvægt er að koma á markvissara samráði milli Listaháskóla Íslands, ríkisvaldsins og Reykjavíkurborgar um framtíðarstaðsetningu skólans.

Í Listaháskóla Íslands eru um 500 nemendur í margvíslegu listnámi. Þetta er umtalsverður fjöldi skapandi fólks í skipulögðu starfi, sem getur haft veruleg áhrif á umhverfi sitt á margvíslegan máta allt árið um kring, t.d. í samstarfi við Hitt húsið sem hefur verið áberandi í miðborgarlífinu, sérstaklega yfir sumartímann.

Hægt er að sjá fyrir sér verkefni í miðborg Reykjavíkur sbr. verk skólans í kringum Hlemm og víðar en ekki síður ýmis verk sem hægt væri að fara með

út í önnur hverfi og sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu. Sem dæmi um þetta hefur skólinn gert samning við Kópavogsbæ um nýtingu á Gerðarsafni og Salnum til útskriftarsýninga sem dregur þúsundir gesta á svæðið á tugi tónleika og sýninga. Einnig er hægt að ímynda sér margvíslegar uppákomur og listaverk utandýra.

Víða eru tækifæri í því fyrir sveitarfélögin að nýta betur húsnæði á þeirra vegum og má t.d. hugsa sér samstarf Listaháskólans við Sölvhólsstöðu og Hörpunnar um nýtingu skólans á einstökum rýmum Hörpunnar þegar þau er ekki í útleigu.

Lagt er til að Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu hvetji til þess að sá mannauður sem býr í Listaháskólanum verði nýttur til að efla skapandi borgarbrag á höfuðborgarsvæðinu sem geri svæðið að áhugaverðum stað til að búa á fyrir námsfólk og aðra. Meðal annars verði horft til þess að nýta betur húsnæði sem rekið er fyrir almannafé, s.s. listasöfn, myndlistarsali og tónleikasali.

Sala matvöru á netinu

Einhverjir mestu þungaflutningar sem eiga sér stað í hversdagslífi fólks eru innkaup á matvöru og flutningur þeirra heim í hús og er um að ræða hundruð ferða á ári hjá flestum fjölskyldum. Íslendingar nýta Netið mikið til daglegra þarfa en þó er enn illmögulegt að gera þar matarinnkaup heimilisins, þar sem lágvöruverðsverslanir s.s. Bónus, Krónan, Nettó o.s.frv. bjóða ekki upp á slíka þjónustu með heimsendingu. Sveitarfélögin gætu tekið frumkvæðið í því að hvetja til þessarar þróunar með því að draga hagsmunaaðila að borðinu og hvetja þá til dáða á þessu sviði. Ungt fólk, t.d. námsfólk, er mjög líklegt til að nýta sér slíka þjónustu sem myndi draga verulega úr þörf þess fyrir rekstur einkabíls.

Þá er ótalinn sá ávinningur að á hverjum tíma eru þúsundir bíla á höfuðborgarsvæðinu á leiðinni til og frá matvöruverslunum og því nokkur ávinningur fólgin í því að losna við þessa bíla af götunum. Hægt er að horfa til Bretlands í þessu sambandi þar sem t.d. bæði Asda og Tesco reka umsvifamikla sölu matvöru á netinu með heimsendingarþjónustu, sem námsmenn og aðrir nota mikið.

Félagsbústaðir (2013a). *Áætlun fyrir árið 2014*.

Félagsbústaðir (2013b). *Umhverfi 2013 10 07*.

Félagsstofnun stúdenta (2013). *Þjónustukönnun mars 2013*.

Hagstofa Íslands (2014). Upplýsingar um leigjendur á höfuðborgarsvæðinu. Greining unnin úr *Lífskjararannsókn Hagstofu Íslands* að beiðni Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu.

Háskóli Íslands (2014). Upplýsingar á vef Háskóla Íslands.

Vefslóð: http://www.hi.is/adalvefur/skradir_nemendur_2013_2014_heildartolur

Reykjavíkurborg (2014a). *Áfangaskýrsla um innleiðingu húsnaðisstefnu. Uppbygging íbúðahúsnaðis - nokkur helstu verkefni*. Skrifstofa eigna og atvinnuþróunar.

Reykjavíkurborg (2014b). *Húsnaði í Reykjavík. Húsnaðisstefna Reykjavíkurborgar*.

Uppbyggingaráform og umbótaverkefni. Stýrihópur um innleiðingu húsnaðisstefnu.

Reykjavíkurborg (2013). *Vatnsmýrin. Staða þróunarreita*.

Samband íslenskra sveitarfélaga (2012). *Ungmennaráð sveitarfélaga*.

Vefslóð: <http://www.samband.is/media/lydraedi---mannrettindi/Ungmennaradsskyrsla-2012.pdf>

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (2014). *Höfuðborgarsvæðið 2040*.

Strætó bs. (2013a). *Hlutverk, stefna og framtíðarsýn*. Glærukynning.

Strætó bs. (2013b). *Þrjú úrræði í sjónmáli*. Glærukynning.

Verkefnastjórn Skóla og menntunar í fremstu röð efndi til fjölmenns stefnumótunarfundar í Hörpu 26. febrúar 2014 með áherslu á að kalla fram sjónarmið og tillögur hagsmunaaðila um háskólastarfsemi á höfuðborgarsvæðinu og framtíðaruppbyggingu Vatnsmýrarsvæðisins.²³ Á fundinn voru boðaðir fulltrúar námsmannahreyfinga í háskólum og framhaldsskólum á höfuðborgarsvæðinu, fulltrúar sveitarfélaga á svæðinu jafnt úr röðum kjörinna fulltrúa og embættismanna, fulltrúar úr stjórnsýslu ríkisvaldsins og þjónustustofnana á borð við Strætó bs. og Félagsstofnun stúdenta.

Fundurinn var tvískiptur, á fyrri hluta hans var unnin SVÓT-greining á þjónustu höfuðborgarsvæðisins við háskólastarfsemi en síðari hluta fundarins var varið í mótun og útfærslu tillagna til úrbóta í þeim málaflokkum sem hæst bar. Hér að neðan fylgir ítarlegt yfirlit með niðurstöðum fundarins.

Niðurstaða SVÓT-greiningar

Samantekt á SVÓT greiningu stefnumótunarfundarins má sjá í töflunni hér að neðan. Búið er að flokka saman atriði sem eru af svipuðu tagi og oft koma þau fyrir á mismunandi máta í öllum flokkum S, V, Ó og T. Hrágögn má finna neðan við samantekt.

Atriði sem hlutu flest atkvæði	Atkvæði
Vantar fleiri ódýrar og litlar íbúðir	25
Meiri niðurgreiðsla strætókorta fyrir námsmenn	21
Námsmenn með börn flosna frá námi	19
Almenningssamgöngur	18
Vantar ódýrt hentugt húsnæði (fyrir erlenda námsmenn)	18
Nýta betur þær leiðir sem ungt fólk hefur í dag til að hafa áhrif: hagsmunasamtök, stúdentaráð, ungmennaráð, skólaráð, ungliðahreyfingar og félagasamtök	17
Leikskólapláss vantar þegar foreldraorlofi lýkur	16
Menning: næturlíf, Stúdentakjallarinn, kaffihús, háskólatorg, barir	16
Lágt framfærsluviðmið LÍN	14
Staðsetning stúdentaíbúða skiptir öllu máli	14
Skortur á stefnu í samgöngumálum	12

²³ Niðurstöður fundarins varðandi uppbyggingu Vatnsmýrarsvæðisins koma fram í lokaskýrslu verkefnisins: *Vísindagarðar og þekkingargreinar sem tengist verkefnaflokknum Vaxtarsamningur fyrir höfuðborgarsvæðið*, en hann er hluti af Sóknaráætlun höfuðborgarsvæðisins 2013. Vefslóð <http://ssh.is/lokaskyrslur>

Búa til farveg fyrir hugmyndir ungs fólks - bæta boðleiðir	11
Fleiri ferðaúrræði - samræming í eina heild	11
Vantar fleiri valkosti í húsnæðismálum	10
Vistvænni samgöngur	10
Þar sem allt blandast saman: vísindi, félagslíf, vinna og skemmtan	10
Örugg og skemmtileg borg fyrir erlenda námsmenn	10
Kanna betur hug ungs fólks til málefna sem snúa að þeim, t.d. rafrænar kannanir	10
Stjórnvöld hafi meira frumkvæði að því að leita eftir skoðunum ungs fólks	9

Aðgerðir sem hlutu flest atkvæði

Atkvæði

Lokaverkefni tengd fyrirtækjum - efla samvinnu háskóla og atvinnulífs	25
Betri og fleiri hjóleiðastígar	20
Markaðssetja Reykjavík sem ákjósanlegan stað fyrir erlenda námsmenn	19
Fulltrúa ungs fólks í stjórn Strætó	17
Efla samstarf frístundaheimila og íþróttafélaga, tónlistaskóla o.fl.	17
Vísindasafn - það sem laðar að fjölskyldur	16
Laust húsnæði sé nýtt til frumkvöðlastarfs	16
Senda upplýsingapakka á alla nýja íbúa	15
Ungbarnaleikskóla fyrir námsmenn	13
Raunhæf verkefni opinberra aðila í háskólunum	12

Hér að neðan er SVÓT-greiningin eins og hún kom af blöðunum á veggjunum, flokkuð eftir atkvæðafjölda.

Efnisflokkur	SVÓT ²⁴	Lýsing	Atkvæði
Húsnæðismál ungs fólks	T	Vantar fleiri litlar og ódýrar íbúðir	25
Húsnæðismál ungs fólks	T	Staðsetning stúdentaíbúða skiptir öllu máli	14
Húsnæðismál ungs fólks	V	Vantar fleiri valkosti í húsnæðismálum	10
Húsnæðismál ungs fólks	Ó	Óvissa, biðlistar eftir stúdentaíbúðum	9
Húsnæðismál ungs fólks	S	Viðhorfsbreyting til almenningssamgangna - nota strætó og hjól	8
Húsnæðismál ungs fólks	T	Vatnsmýrin	8
Húsnæðismál ungs fólks	V	Húsaleiga of há	6
Húsnæðismál ungs fólks	V	Margar illa staðsettar námsmannaíbúðir (Vellir, Grafarholt)	6
Húsnæðismál ungs fólks	T	Staðsetningar út frá almenningssamgöngum	6

²⁴ Bókstafir í öðrum dálki frá vinstri hafa eftirfarandi merkingu: S=Styrkleikar, V=Veikleikar, Ó=Ógnanir og T=Tækifæri.

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Húsnæðismál ungs fólks	T	Ný sýn í hönnun húsnæðis	4
Húsnæðismál ungs fólks	T	Húsnæðisstefna fyrir námsmannafjölskyldur	4
Húsnæðismál ungs fólks	V	Ótraustur leigumarkaður	3
Húsnæðismál ungs fólks	T	Kommúna	3
Húsnæðismál ungs fólks	Ó	Reglugerðir	3
Húsnæðismál ungs fólks	T	Sameina námsmannafélög/byggingarfélög	2
Húsnæðismál ungs fólks	Ó	Fjármögnunarmöguleikar	2
Húsnæðismál ungs fólks	S	Tveir stærstu skólarnir + Listaháskólinn miðsvæðis	1
Húsnæðismál ungs fólks	V	Upplýsingaflæði ekki nægjanlegt	1
Húsnæðismál ungs fólks	V	Skuldsettur námsmenn eiga erfitt með að festa kaup á íbúð eftir nám	1
Húsnæðismál ungs fólks	S	Mikil þekking, geta og reynsla í uppbyggingu stúdentaíbúða	0
Húsnæðismál ungs fólks	S	Vilji borgaryfirvalda til uppbyggingar	0
Húsnæðismál ungs fólks	S	Vel staðsettar stúdentaíbúðir miðsvæðis í borginni	0
Húsnæðismál ungs fólks	V	Einhleypir fresta því að flytja út - vantar stuðningskerfi	0
Húsnæðismál ungs fólks	V	Múrar milli húsnæðisfélaga	0
Húsnæðismál ungs fólks	V	Veik staða Íbúðalánasjóðs => Fjármögnun óviss	0
Húsnæðismál ungs fólks	V	Greiðslumatserfiðleikar	0
Húsnæðismál ungs fólks	T	Mismunandi þarfir ungs fólks	0
Húsnæðismál ungs fólks	Ó	Vaxtabætur s. húsaleigubætur	0
Þjónusta við fjölskyldufólk	Ó	Námsmenn með börn flosna frá námi	19
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Efla samstarf frístundaheimila og íþróttafélaga, tónlistarskóla o.fl.	17
Þjónusta við fjölskyldufólk	V	Leikskólapláss vantar þegar foreldraorlofi lýkur	16
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Ungbarnaleikskóla fyrir námsmenn	13
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Sumarstörf/atvinnumöguleikar, samhliða námi í leikskólum og frístundaheimilum	8
Þjónusta við fjölskyldufólk	V	Fæðingarorlof of stutt - mætti vera til 1 árs	7
Þjónusta við fjölskyldufólk	V	Þarfir og sérþarfir námsmanna sem foreldra eru sveitarfél. ekki alltaf kunnar - vantar samráðsvettvang	5
Þjónusta við fjölskyldufólk	S	Niðurgreiðslur leikskóla/daggæsluplássa - lág kostnaðarhlutdeild	5
Þjónusta við fjölskyldufólk	V	Fjárhagslegar hindranir - ójafnræði milli sveitarfélaga	5
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Meira samstarf sv.félaga eykur sveigjanleika sem skapar möguleika	4

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Þjónusta við fjölskyldufólk	V	Skólahúsnæði oft of lítið - ekki gert ráð fyrir stækkunum	1
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Samstarf og stuðningur við leikskóla FS	1
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Forgangur að frístundaheimilum fyrir börn námsmanna	0
Þjónusta við fjölskyldufólk	S	Sterk grunnþjónusta	0
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Nema í leikskólafræðum séu styrktir - verknám komi á mót	0
Þjónusta við fjölskyldufólk	T	Styrkja heilsdagsþjónustu fyrir yngstu börnin	0
Samgöngur og skipulag	T	Niðurgreiðsla strætókorta f. námsmenn => Fleiri í strætó	21
Samgöngur og skipulag	T	Betri og fleiri hjólreiðastígar	20
Samgöngur og skipulag	V	Stefnuskortur í samgöngumálum	12
Samgöngur og skipulag	T	Fleiri ferðaúrræði - Samræming þ.e. <u>heild</u>	11
Samgöngur og skipulag	V	Ein strætóleið hjá HR	6
Samgöngur og skipulag	V	Léleg tíðni strætisvagna	6
Samgöngur og skipulag	T	Hjólageymslur (aðg. f. hjól)	6
Samgöngur og skipulag	V	Sunnudagsakstur strætó	4
Samgöngur og skipulag	V	Vantar forgang fyrir alm. samg.	4
Samgöngur og skipulag	T	Hjólaleigur	4
Samgöngur og skipulag	T	Örari ferðir alm. samgangna	3
Samgöngur og skipulag	Ó	Strjálbýli	2
Samgöngur og skipulag	S	Wifi í vögnum	2
Samgöngur og skipulag	Ó	Byggilegt landrými	2
Samgöngur og skipulag	Ó	Hækkandi kostnaður	2
Samgöngur og skipulag	S	Margir vagnar sem stoppa hjá HÍ	1
Samgöngur og skipulag	V	Vantar samgöngumiðstöð	1
Samgöngur og skipulag	V	Bílastæðaskortur	1
Samgöngur og skipulag	V	Gjaldskyld bílastæði v/háskóla	1
Samgöngur og skipulag	V	Staðsetning HR & HÍ á vestasta odda Hbsv	1
Samgöngur og skipulag	T	Ímynd => Strætó vaxandi fyrirtæki, margt nýtt ss. samg. samningar	1
Samgöngur og skipulag	T	Blöndun íbúða + þjónustu	1
Samgöngur og skipulag	T	Þétting byggða => Samgöngur alm. > Bílar	1
Samgöngur og skipulag	T	Stúdentaíb. nær háskólum	1
Samgöngur og skipulag	T	Lestarkerfi KEF => HFN=>RVK (m/stoppum)	1
Samgöngur og skipulag	T	Þetta byggð kringum samgönguása	1
Samgöngur og skipulag	T	Fjölbreytileiki í byggð	1
Samgöngur og skipulag	T	Lengri þjónustutími strætó (nætur)	1
Samgöngur og skipulag	Ó	Of gott umhverfi f. einkabílinn	1
Samgöngur og skipulag	S	Góðir vagnar	0

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Samgöngur og skipulag	S	Háskólarnir (HR & HÍ) nálægt	0
Samgöngur og skipulag	S	Háskólar miðsvæðis	0
Samgöngur og skipulag	S	Leið II er snilld!	0
Samgöngur og skipulag	V	Samvinna	0
Samgöngur og skipulag	V	Dýrari samgöngur (Strætó, taxi, bensín)	0
Samgöngur og skipulag	V	Ruðningur hjólastíga	0
Samgöngur og skipulag	V	Ekki gefið til baka í strætó	0
Samgöngur og skipulag	T	Stór hluti bílferða eru stuttar	0
Samgöngur og skipulag	T	Carpooling => Fríðindi	0
Samgöngur og skipulag	T	Samráðsvettvangur	0
Samgöngur og skipulag	T	Miðbæjarkerfi	0
Samgöngur og skipulag	T	Upplýstir & upphitaðir hjólastígar	0
Samgöngur og skipulag	Ó	Veðráttá (meiri sól, minni vind)	0
Samgöngur og skipulag	Ó	Fólksfjölgun	0
Samgöngur og skipulag	Ó	Vantar gjaldskyldu v/háskólana	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Lokaverkefni tengd fyrirtækjum => Efla samvinnu háskóla og atvinnulífs	25
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Laust húsnæði nýtt til frumkvöðlastarfs	16
Atvinnumál og kjör námsmanna	Ó	Lág framfærsluviðmið LÍN	14
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Raunhæf verkefni opinberra aðila í háskólunum	12
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Niðurskurður í rannsóknarsjóð	7
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Starfsnám, vinnumiðlun	5
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Námsstyrkir	5
Atvinnumál og kjör námsmanna	Ó	Að vinna með námi	5
Atvinnumál og kjör námsmanna	Ó	Frítækjumark stendur í stað	4
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Gjaldeyrishöft	4
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Að vinna með námi	4
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Viðhorf gagnvart mistökum	4
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Reykjavíkúráðakademía á fleiri sviðum, atvinnuklasi	3
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Tengja sprotafyrirtæki við háskólasamfélagið	3
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Þarf ekki að finna upp hjólið heldur þróa betur eldri hugmyndir	2
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Rödd ungs fólks áberandi	2
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Fáir verk- og tæknimenntaðir	2
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Vantar stuðning á mið- og efsta stigi frumkvöðlastarfs	2
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Atvinnulífið hefur ekki nýtt tækifæri til rannsókna í háskólum	2
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Astoð mikil fyrst (frumkvöðlar)	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Ódýrt hæft starfsfólk	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Góður aðgangur að menntun	0

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Ísland góður tilraunamarkaður	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Búum við öryggi	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	S	Staðsetning og tengsl við umheiminn	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Dýrt að lifa	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Markaðssetning ísl. sprota erlendis	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Lítið samfélag	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	V	Lág laun	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Miðlun þekkingar háskólanna til sveitarfélaga	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Ísland er "í tísku"	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Internetið eyðir fjarlægð	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Skattaívilnanir	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Atvinnuþjónusta fyrir nemendur í fleiri skólum	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	T	Nýta mistök sem reynslu	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	Ó	Lág laun	0
Atvinnumál og kjör námsmanna	Ó	Fáir stórir sprotar	0
Háskólamenning/-bragur	V	Samgöngur: Almenningsamgöngur	18
Háskólamenning/-bragur	T	Vísindasafn eða annað sem laðar að börn/fjölskyldur	16
Háskólamenning/-bragur	S	Menning: Næturlíf - Stúdentakjallarinn, Kaffihús - háskólatorg, barir	16
Háskólamenning/-bragur	T	Þar sem allt blandast saman: vísindi, félagslíf, vinna og skemmtun	10
Háskólamenning/-bragur	T	Vistvænni samgöngur	10
Háskólamenning/-bragur	T	Hjólamenning	7
Háskólamenning/-bragur	Ó	Hækkun skólagjalda	6
Háskólamenning/-bragur	S	Nálægð við miðborgina: Atvinnutækifæri og stutt í allt	5
Háskólamenning/-bragur	S	Aðgengilegt og ódýrt nám	5
Háskólamenning/-bragur	V	Dýrt að búa í Reykjavík	4
Háskólamenning/-bragur	V	Húsnæði (dýrt og óaðgengilegt)	4
Háskólamenning/-bragur	Ó	Niðurskurður	4
Háskólamenning/-bragur	S	Fjölbjóðlegar ráðstefnur	3
Háskólamenning/-bragur	V	Fjarlægð við lágvöruverslanir og apótek	3
Háskólamenning/-bragur	V	Skortur á lesaðstöðu - Þjóðarbókhlaðan	3
Háskólamenning/-bragur	T	Virkja kraft stúdenta	3
Háskólamenning/-bragur	T	Kollektív	2
Háskólamenning/-bragur	V	Hí byggingar of dreifðar	2
Háskólamenning/-bragur	T	Laða að fleiri þjóðfélagshópa	2
Háskólamenning/-bragur	T	Gera meira úr stúdentalífinu	2
Háskólamenning/-bragur	Ó	Dalandi rannsóknarsjóðir	2
Háskólamenning/-bragur	Ó	Dýrar lóðir	1
Háskólamenning/-bragur	Ó	Kennsluskylda ógn við rannsóknir	1

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Háskólamenning/-bragur	S	Nýsköpun	1
Háskólamenning/-bragur	S	"Klakstöðvar"	1
Háskólamenning/-bragur	T	Nýsköpun	1
Háskólamenning/-bragur	T	Byggja upp samfélag	1
Háskólamenning/-bragur	S	Lítið samfélag	0
Háskólamenning/-bragur	S	Lítið "power distance" (nálægð við kennara)	0
Háskólamenning/-bragur	S	Bóksala stúdenta	0
Háskólamenning/-bragur	S	Vísindaferðir	0
Háskólamenning/-bragur	S	Nemendafélög	0
Háskólamenning/-bragur	V	Dýr bjór	0
Háskólamenning/-bragur	V	Enginn Stúdentakjallari í HR	0
Háskólamenning/-bragur	T	Félagslíf	0
Háskólamenning/-bragur	T	Samvinna við aðila úr atvinnulífinu	0
Háskólamenning/-bragur	T	Stundatafla miðuð við umferð	0
Háskólamenning/-bragur	T	Sambúð við aðra skóla t.d. listaskóla	0
Háskólamenning/-bragur	T	Ódýrt kaffi	0
Háskólamenning/-bragur	T	Tækifæri til að skapa	0
Háskólamenning/-bragur	T	Vatnsmýrin	0
Háskólamenning/-bragur	T	Hópfæðir í Bónus frá stúdentagörðunum	0
Háskólamenning/-bragur	T	Fjölbreytni í aldri stúdenta	0
Háskólamenning/-bragur	T	Sameiginleg svæði til hreyfingar/íþróttasamvasta	0
Háskólamenning/-bragur	Ó	Efnahagur stúdenta	0
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	S	Nýta betur þær leiðir sem ungt fólk hefur í dag s.s. hagsmunasamtök, stúdentaráð, ungmenningaráð, skólaráð, ungliðahreyfingar og félagasamtök	17
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Fulltrúa "unga fólksins" í Strætó-stjórn	17
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Búa til farveg fyrir hugmyndir ungs fólks - bæta boðleiðir	11
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	S	Kanna betur hug ungs fólks til málefna sem snúa að þeim t.d. með stafrænum könnunum	10
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	Ó	Fundartími fyrir ungt fólk til að funda með kerfinu er betri eftir skóla	9
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	V	Vantar meira frumkvæði frá ríki/sveitarstj. að kalla eftir skoðunum/áliti ungs fólks	9
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	Ó	Efla þarf tiltrú ungs fólks á lýðræði og virkri þátttöku	7
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Nýta lífsleiknikennslu betur til að upplýsa ungt fólk um leiðirnar í lýðræðissamfélagi	5
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Borgar- og bæjarfulltrúi unga fólksins í öll sveitarfélög	4

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	V	Skoða skólakerfið: Óþarfa endurtekning milli skólastiga	3
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	Ó	Ungt fólk þekkir ekki leiðirnar í kerfinu	3
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Nýta betur Monitor & Framhaldsskólablaðið til að koma upplýsingum á framfæri	3
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Skylda sveitarstjórnir og ríkið til að tryggja þátttöku samtaka ungs fólks með einhverjum hætti í stefnumarkandi ákvörðunum	3
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	V	Stefnumótunarvinna með ungu fólki en svo upplifa þau að ekkert gerist	2
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Vekja áhuga ungs fólks á málefnum sem það varðar	1
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	V	Of margir sem þekkja ekki samtök og hagsmunafélög ungs fólks	1
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Rafrænar kosningar	1
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	V	Kerfið hugsað út frá fullorðnum, t.d. greiðslukerfið í Strætó. Þarft að eiga kreditkort sem ekki allt ungt fólk á	0
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	Ó	Mikil atvinnuþátttaka ungs fólks - Tíminn knappur	0
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Nýta Lís og Síf til þess að stytta boðleiðir milli ungs fólks og stjórnsýslunnar	0
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	T	Kynna "Áttavitann" betur www.attavitinn.is	0
Lýðræði - Þátttaka í ákvarðanatöku	S	Hitt húsið - Aðstaða & upplýsingar	0
Alþjóðamál	T	Markaðssetja Reykjavík sem "study destination"	19
Alþjóðamál	V	Vantar (ódýrt / hentugt) húsnaði	18
Alþjóðamál	T	Senda upplýsingapakka á alla nýja íbúa	15
Háskólamenning/-bragur	S	Örugg og skemmtileg borg fyrir erl. nemendur	10
Alþjóðamál	T	Erlendir nemendur hafa forgang hvað varðar kennitölu	8
Alþjóðamál	V	Skortur á tækifærum fyrir erlenda námsmenn með fjölskyldur	6
Alþjóðamál	S	Nám á ensku	5
Alþjóðamál	S	Mentor/Buddy kerfi	5
Alþjóðamál	V	Námsefni/kennsla á íslensku	4
Alþjóðamál	T	Styrkja Mentor/Buddy kerfið fyrri erlenda námsmenn	3
Alþjóðamál	V	Samgöngur óaðgengilegar	3

Efnisflokkur	SVÓT	Lýsing	Atkvæði
Alþjóðamál	S	Skiptinám	1
Alþjóðamál	T	Efla upplýsingamiðlun	1
Alþjóðamál	T	Jafna möguleika mismunandi svið/deila til skiptináms	1
Alþjóðamál	V	Erlendir nemendur fá lítil tækifæri hvað varðar vinnu (svört)	1
Alþjóðamál	V	Upplýsingar séu bæði á íslensku og ensku	1
Alþjóðamál	T	Auka námsefni á ensku	0
Alþjóðamál	S	Reykjavík - Alþjóðlegt umhverfi	0

Húsnæðismál: Fjölgun lítilla íbúða á markaði – Atkvæði: 77 (40+37)

Tímarammi: 1-3 ár.

- Ný sýn á hönnun íbúða => Öríbúðir/Ikea-íbúðir.
- Skipulag verður að taka mið af nýrri hönnun.
- Sveitarfélög finni „réttu“ samstarfsaðila til að byggja upp íbúðir.
- Sveitarfélög leggi til lóðir inn í samstarfið.
- Sveitarfélög tryggi með skilyrðum að sölu- eða leiguverð verði boðlegt.
- Samræma húsaleigubætur og vaxtabætur. Á borði sveitarfélaga.
- Endurskoða byggingareglugerð m.t.t. þessa.

„Friends“-garðar

- Háskólar verða að sjá af lóðum nálægt skólunum.
- Borgin finni vel staðsettar lóðir.
- Sveitarfélög finni lóðir sem liggi vel við samgöngum.
- Skipulag verður að gera ráð fyrir litlum íbúðum.
- Sveitarfélög stýri með skilmálum hvernig íbúðir eru byggðar upp.
- Endurskoða byggingarreglugerð.
- Tryggja hagstæða langtímafjármögnun.
- Samræma húsaleigubætur og vaxtabætur.

Reykjavík sem spennandi námsstaður („Study Destination“) – Atkvæði: 55

- Reykjavíkurborg taki að sér forystuhlutverkið. Kalli háskólana að borðinu (HR, HÍ, LHÍ...)
- Tengjast neti norrænna háskólaborga.
- Skilgreina styrkleika og sérstöðu Reykjavíkur – sóknartækifæri.
- Skilgreina veikleika og ógnanir Reykjavíkur – Húsnæðismál, samgöngur, réttindi, aðgangur að þjónustu o.s.frv.
- Tímarammi: Þetta er langtímaverkefni.
- Afurðir
 - a. Verkefnastjórn undir stjórn Reykjavíkur: Tímarammi: 0-6 mán.
 - b. Greining + Markaðsáætlun (SVÓT): Tímarammi: 6-12 mán.
 - c. Mælanleg markmið (íbúðir, nemendur, þjónusta): Tímarammi: 1-5 ár.

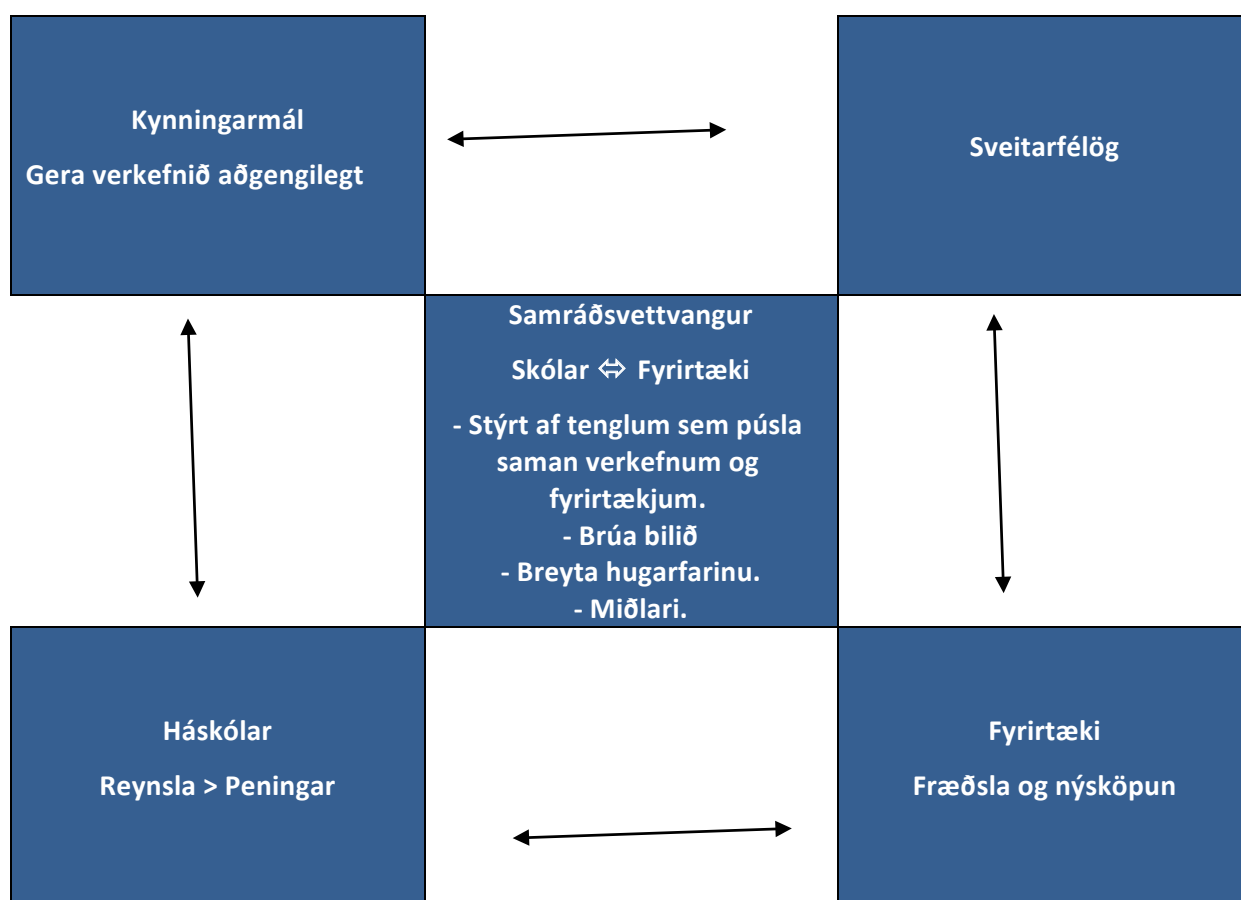
Stofna vettvang fyrir verkefnamiðlun milli fyrirtækja/stofnana og háskóla – Atkvæði: 51

Markmið: Stofna vettvang fyrir verkefnamiðlun milli fyrirtækja og háskóla.

Tímarammi: Stofnun: ½ ár í framkvæmd – hægt að hrinda í framkvæmd strax.

Rekstur: Langtímaverkefni.

- Skapa miðil/vettvang á milli háskólanema og fyrirtækja.
- Hvernig:
 - Stofna vinnuhóp.
 - Leita t.d. til Klak Innovit
 - Vefsíða
 - Tengslanet (lobbý-vinna)
 - Einn fulltrúi frá öllum hagsmunaaðilum.

Almenningssamgöngur – Niðurgreiðslur á strætókortum – Atkvæði: 44

Fyrir hvern?

- Námsmenn á framhalds- og háskólastigi.

Hvernig?

- Flatur afsláttur gegn framvísun stúdentaskírteina. – Tímarammi: Haustið 2014.
- Afsláttur afgreiddur með snjallsímalausn. – Tímarammi: Innan þriggja ára.

Almenningssamgöngur – Tæki til að skapa borgarbrag – Atkvæði: 38

Fyrir hvern?

- Höfuðborgarbúa.
- Ferðamenn.
- Gestir utan af landi.

Fyrir hvern?	Hvernig?	Væntanleg niðurstaða
Höfuðborgarbúa Ferðamenn Gestir utan af landi	Tengja saman fjölbreyttan ferðamáta, s.s. leigubíla, hjól, strætó, gangandi, hópferðir o.s.frv. – Tímarammi: 5-10 ár.	- Öflugar samgöngur - Meiri notkun - Skilvirkara kerfi - Fjölbreyttara kerfi
	Skýr stefna allra sveitarfélaga um uppbyggingu samgangna.	Árslok 2014

Almenningssamgöngur – Ungt fólk í stjórn strætó Atkvæði: 36

Fyrir hvern?

- Ungt fólk.
- Strætó.
- Farþega.
- Sveitarfélag.

Hvernig?

- Samráð við ungt fólk um samvinnu um almenningssamgöngur að frumkvæði Strætó.
- Notendaráð ungs fólks. Tímarammi: Haustið 2014 eða fyrr.

Væntanleg niðurstaða

- Styttir boðleiðir milli ungs fólks og Strætó.
- Bætir ímynd með gegnsæi.
- Áþreifanlegra.

Lýðræði: Nýta betur mismunandi leiðir til lýðræðislegrar þátttöku – Atkvæði: 35

Ýmsir vettvangar og félagasamtök ungs fólks: Síf & Lís – Hagsmunasamtök – Stúdentaráð HÍ – Ungmennaráð – Skólaráð (Grunn+Framh.) – Rödd unga fólksins – Ungliðahreyfingar.

=> Markmiðið: Rödd unga fólksins heyrir og skoðanir þeirra komi fram.

Sveitarfélögin geta:

1. Haft áheyrnarfulltrúa í pólitískum ráðum sveitarfélagsins. – Tímarammi: Eitt ár. Lokið: Feb. 2015.
2. Fulltrúi ungs fólks í stjórn sveitarfélaga (bæjarstjórn/borgarstjórn) tilnefndur af ungu fólki innan sveitarfélagsins, mögulega í gegnum hagsmunafélög ungs fólks. – Tímarammi: 1 ár. Lokið: Feb. 2015.
3. Fulltrúi ungs fólks í stjórn SSH. – Tímarammi: 1 ár. Lokið feb. 2015.
4. Fulltrúi ungs fólks í stjórn Strætó.
5. Ungmennavænir fundartímar þegar verið er að fjalla um málefni ungs fólks. Hafa fundi sem þennan eftir klukkan 14 á daginn.

Húsnæðismál: Kársnes – Ný stúdentabyggð Atkvæði: 27

Tímarammi: Fimm ár.

- Byggja brú (göngubrú, hjólabrú, strætó) milli Reykjavíkur og Kársness.
- Semja við Kópavogsbæ.
- Skipuleggja svæðið.
- Mikil uppbygging þjónustu hafin
 - Lágvöruverslanir aðgengilegar.
 - Leikskólar.
 - Nálægð við samgöngumiðstöð í Hamraborg.
- Samræma húsaleigubætur og vaxtabætur.

- a. Tímarammi: Tvö ár.
- 3. Nota SÍF, LÍS og önnur samtök ungs fólks til að nálgast ungt fólk og koma upplýsingum á framfæri.
 - a. Tímarammi: Eitt ár.
- 4. Byrja í grunnskólum - kenna börnum og unglingum meira í t.d. lífsleikni um réttindi og skyldur og leiðir til áhrifa í lýðræðissamfélagi + Halda áfram með í framhaldsskóla.
 - a. Tímarammi: Eitt ár.
- 5. Sveitarfélögin nýti prentmiðla, s.s. Monitor eða Framhaldsskólablaðið, til að nálgast ungt fólk – koma upplýsingum á framfæri. Tímarammi: Strax.
- 6. Sveitarfélög kynni sér lýðræðisvinnu í Lundi í Svíþjóð.
- 7. **ATH! Skoða þarf nauðsynlega þátttöku ungs fólks sem er ekki í skóla og ekki í formgerðum samtökum. Hvernig má ná í þeirra rödd?**

Þjónusta við fjölskyldufólk – Atkvæði: 24

Efla samstarf frístundaheimila, íþróttafélaga, tónlistarskóla, skáta o.s.frv.

Afurð: Heildstæður skóladagur barna þar sem íþróttaæfingum, tónlistarskólum og þátttöku í tómstundum er lokið við lok vinnudags foreldranna milli kl. 16 og 17.

Hvernig:

- 1. Samstarf innan hverfa milli þeirra sem sjá um þetta þar sem framangreind afurð er dagsskipunin.
- 2. Skipa samráðshópa um „stundatöflugerð“ fyrri tímabilið frá því að kennslu lýkur og frístund lokar. Fulltrúar íþróttahúsa, íþróttafélaga, tónlistarskóla og annarra

tómstunda í hverfinu skoða ásamt fulltrúum skóla/frístundar hvernig megi nýta húsakost og mannskap til að ljúka heimanámi og öðru fyrir kl. 16/17 á daginn. Forðast árekstra milli greina/gera þátttöku mögulega.

3. Tímarammi: Eitt ár eða eftir því sem aðstæður bjóða upp á.

Betri hjólreiðastígar – atkvæði: 58

Hönnun hjólreiðastíga taki mið af samgönguásum/-miðstöðvum. – Atkvæði: 22.

Afurð: Setja inn í svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins. Tímarammi: 1-2 ár.

Sérstakar hjólreiðageymslur við samgöngumiðstöðvar (loftpumpa, vatnsbrunnar) – Atkvæði: 9

Afurð: Koma í farveg, stofna verk hjá umhverfissviðum sveitarfélaganna. Tímarammi: 2-5 ár.

Tengingar á milli sveitarfélaga verði bættar. – Atkvæði: 18.

Afurð: Komið á samstarfi skipulagsnefnda sveitarfélaganna á þessu sviði. Tímarammi: 0-2 ár.

Hjólreiðastígar hannaðir með tilliti til snjómoksturs. – Atkvæði: 9.

Afurð: Verkefni hjá umhverfissviðum sveitarfélaganna.

Lýðræði – Aukablað – Undanfari SVÓT

- Beint lýðræði – Rafrænar kosningar.
- Fulltrúi ungs fólks í Strætó (stjórn).
- Borgar-/bæjarfulltrúi ungs fólksins.
- Sveitarfélög kalli eftir sjónarmiðum unga fólksins um sín hagsmunamál.

Nokkrir punktar

- Búa til farveg fyrir hugmyndir nemenda að bættu umhverfi.
- Bæta boðleiðir – skýra þær (auðvelda fólki að koma hugmyndum/athugasemdum að).
- Hverjar eru leiðirnar í dag?
 - Hagsmunahópar
 - Stúdentaráð
 - Ungliðahreyfingar

- Ungmennaráð
- Skólaráð
- Ungt fólk þekkir ekki leiðirnar til áhrifa.
- Nýta LÍS og SÍF til þess að stytta boðleiðir milli ungs fólks í námi og stjórnsýslu.
- Leggja frekari áherslu á hagsmunamál framhaldsskólanema með skólaráðssetu.
- Nýta lífsleiknitíma í grunnskólum betur.
- Vekja áhuga ungs fólks á málefnum sem það varðar.
- Skylda sveitarstjórnir til að tryggja þátttöku samtaka ungs fólks með e-h hætti í stefnumarkandi ákvörðunum um málefni þeirra.

Capacent	Magnús Orri Schram
Félagsstofnun stúdenta	Guðrún Björnsdóttir
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti/SSH	Guðrún Hrefna Guðmundsdóttir
Framhaldsskólinn Mosfellsbæ	Erlingur Örn Árnason
Framkvæmdaráð svæðisskipulags SSH	Bryndís Haraldsdóttir
Garðabær/SSH	Gunnar Einarsson
Háskóli Íslands	Guðmundur R. Jónsson
Háskóli Íslands	Guðrún Bachmann
Háskóli Íslands	Sigurlaug I Lövdahl
Háskólinn í Reykjavík	Jóhanna Vigdís Guðmundsdóttir
Háskólinn í Reykjavík	Þorkell Sigurlaugsson
Klak Innovit	Stefán Þór Helgason
Kópavogsbær	Kristinn Dagur Gissurarson
Menntaskólinn við Hamrahlíð	Karen Björk Eypórsdóttir
Menntaskólinn við Hamrahlíð	Sólrun Lára Flóvenz
Mosfellsbær/SSH	Björn Þráinn Þórðarson
Menntaskólinn í Reykjavík	Aldís Mjöll Geirsdóttir
Menntaskólinn í Reykjavík	Birna Ketilsdóttir
Menntaskólinn í Reykjavík	Oddur Árnason
Reykjavíkurborg	Guðrún Edda Bentsdóttir
Reykjavíkurborg	Soffía Pálsdóttir
Reykjavíkurborg/SSH	Dagur B. Eggertsson
Samband ísl. framhaldsskólanema	Lilja Dögg Gísladóttir
Seltjarnarnesbær	Baldur Pálsson
SSH	Sigurður Snævarr
SSH	Skúli Helgason
Strætó bs.	Júlía Þorvaldsdóttir
Strætó bs.	Reynir Jónsson
Strætó bs.	Smári Ólafsson
Stúdentafélag Háskólans í Reykjavík	Andri Sigurðsson
Stúdentafélag Háskólans í Reykjavík	Anita Brá Ingvarsdóttir
Stúdentafélag Háskólans í Reykjavík	Einar Smáráson